

Valdymo sistemas gairės

Valdymo sistemos gairės

Įvadas

- 1.1. Pagal 2010 m. lapkričio 24 d. Reglamento (ES) 1094/2010 (toliau – EIOPA reglamentas arba reglamentas)¹ 16 straipsnį Europos draudimo ir profesinių pensijų institucija (toliau – EIOPA) priima nacionalinėms kompetentingoms institucijoms skirtas gaires, kokių veiksmų imtis parengiamuoju etapu rengiantis taikyti 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/138/EB dėl draudimo ir perdraudimo veiklos pradėjimo ir jos vykdymo (Mokumas II direktyva)².
- 1.2. Šios gairės pagrįstos Mokumo II direktyvos 40–49, 93, 132 ir 246 straipsniais.
- 1.3. Nesant parengiamųjų gairių, Europos nacionalinės kompetentingos institucijos, siekdamos užtikrinti patikimą nuo rizikos pobūdžio priklausomą priežiūrą, gali matyti poreikį rengti nacionalinius sprendimus. Vietoj nuoseklios ir vienodos priežiūros Europos Sąjungoje gali būti taikomi skirtingi nacionaliniai sprendimai, galintys turėti neigiamą poveikį geram vidaus rinkos veikimui.
- 1.4. Labai svarbu, kad rengiantis taikyti Mokumo II direktyvą būtų laikomasi nuoseklaus ir vienodo požiūrio. Šios gairės turėtų būti vertinamos kaip parengiamasis darbas dėl Mokumo II direktyvos, skatinant pasiruošimą svarbiausiose Mokumo II direktyvos srityse, siekiant užtikrinti tinkamą įmonių valdymą bei pakankamos informacijos perdavimą priežiūros institucijoms. Svarbiausios sritys yra šios: valdymo sistema, įskaitant rizikos valdymo sistemą ir perspektyvinį įmonės rizikos įvertinimą (pagrįstą savo rizikos ir mokumo vertinimo (SRMV) principais), laikotarpis iki paraiškos pateikimo dėl vidaus modelių ir informacijos teikimas nacionalinėms kompetentingoms institucijoms.
- 1.5. Siekiant užtikrinti, kad pradėjus visapusiškai taikyti Mokumo II direktyvą įmonės ir nacionalinės kompetentingos institucijos būtų gerai pasirengusios ir galėtų taikyti naująją sistemą, labai svarbu pradėti ruoštis iš anksto. Kad pasiektų šį tikslą, nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų glaudžiai bendradarbiauti su įmonėmis.
- 1.6. Rengdamosi įgyvendinti Mokumo II direktyvą, nacionalinės kompetentingos institucijos nuo 2014 m. sausio 1 d. turėtų pradėti taikyti šiame dokumente numatytas gaires, kad draudimo ir perdraudimo įmonės galėtų imtis atitinkamų veiksmų visiškam Mokumas II įgyvendinimui užtikrinti.
- 1.7. Nacionalinės kompetentingos institucijos iki kiekvienų atitinkamų metų vasario mėn. pabaigos Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijai turėtų

---

¹ OL L 331, 2010 12 15, p. 48–83.

² OL L 335, 2009 12 17, p. 1–155.

išsiųsti šių gairių taikymo pažangos ataskaitą, pirmąją – už laikotarpį nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2014 m. gruodžio 31 d. – iki 2015 m. vasario 28 d.

- 1.8. Į šias gaires įtrauktas rizikos ribojimo principas. Nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad parengiamuoju laikotarpiu įmonės, be pagal dabartinę priežiūros tvarką taikytinos norminių kiekybinių apribojimų sistemos, atsižvelgtų ir į šį principą. Be to, nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonės pereinamuoju laikotarpiu darytų pažangą, siekdamas parengti visas investicijų srityje būtinas valdymo priemones. Tai nereiškia, kad įmonių investicijų portfelis turi būti pakeistas tiek, kiek, įmonių nuomone, reikėtų tada, kai būtų pradėta visapusiškai taikyti Mokumo II tvarka.
- 1.9. Gairėse dėl aktuarinės funkcijos pateiktos nuorodos į kapitalo reikalavimus ir techninius atidėjinius. Šios nuorodos laikytinos nuorodomis į Mokumo II direktyvos reikalavimus. Dauguma aktuarinės funkcijos užduočių susijusios su Mokumo II direktyvos techninių atidėjinių koordinavimu. Parengiamuoju laikotarpiu šios užduotys daugiausia susijusios su tarpinės informacijos teikimu nacionalinėms kompetentingoms institucijoms. Išsami techninių atidėjinių vertinimo sistema nenustatyta. Ji bus parengta vėliau ir skirta parengiamųjų ataskaitų teikimui.
- 1.10. Pagal Mokumas II direktyvą nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad šios gairės būtų taikomos proporcingai, atsižvelgiant į draudimo ir perdraudimo įmonei būdingos rizikos pobūdį, mastą ir sudėtingumą. Šis principas į gaires jau įtrauktas, todėl proporcingumo principai joms jau taikomi.
- 1.11. Nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų taikyti šias gaires tiek atskiroms draudimo įmonėms, tiek *mutatis mutandis* grupės lygmeniu. Grupėms jos papildomai turi taikyti gaires, skirtas grupėms.
- 1.12. Taikant šias gaires, numatomas šis apibrėžimas:
  - „atsakingas subjektas“, kuris yra naudojamas gairėse, skirtose grupėms, kaip „už valdymo reikalavimų vykdymo grupės lygmeniu atsakingas subjektas“
- 1.13. Šios gairės taikomos nuo 2014 m. sausio 1 d.

I skirsnis. Bendrosios parengiamųjų gairių nuostatos

1 gairė. Bendrosios gairių nuostatos

- 1.14. Nacionalinės institucijos turėtų imtis atitinkamų veiksmų, kad šios valdymo sistemos gairės būtų pradėtos taikyti nuo 2014 m. sausio 1 d.
- 1.15. Nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad draudimo ir perdraudimo įmonės ir grupės imtųsi tinkamų veiksmų, siekdamos:
- a) pagal Mokumo II direktyvą sukurti veiksmingą valdymo sistemą, kuria užtikrinamas patikimas ir riziką ribojantis valdymas;
  - b) sukurti veiksmingą rizikos valdymo sistemą, apimančią strategijas, ataskaitų teikimo procedūras ir procesus, būtinus siekiant visada nustatyti, įvertinti, stebėti, valdyti įmonėms kylančią arba galinčią kilti riziką ir pranešti apie ją (tiek individualiu, tiek agreguotu lygiu) ir apie rizikos kategorijų tarpusavio priklausomybę; ir
  - c) pateikti kokybišką informaciją, kuria naudodamasi kompetentingos institucijos galės tikrinti valdymo sistemos kokybę.

2 gairė. EIOPA'į teikiama pažangos ataskaita

- 1.16. Nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų išsiųsti šių gairių taikymo pažangos ataskaitą EIOPA'į už kiekvienus atitinkamus metus iki kitų metų vasario pabaigos; pirmoji ataskaita už 2014 m. sausio 1 d.–gruodžio 31 d. laikotarpį teikiama iki 2015 m. vasario 28 d.

II skirsnis. Valdymo sistema

I skyrius. Bendrieji valdymo reikalavimai

3 gairė. Administracinis, valdymo ar priežiūros organas (AVPO)

- 1.17. Pagal Mokumo II direktyvos 41 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonės administracinis, valdymo ar priežiūros organas palaikytų tinkamus ryšius su visais jo įsteigtais komitetais, taip pat su vyresniąja vadovybe ir kitais pagrindines funkcijas įmonėje vykdančiais asmenimis, aktyviai reikalautų iš jų informacijos ir prireikus tą informaciją kritiškai įvertintų.
- 1.18. Pagal Mokumo II direktyvos 246 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad atsakingo subjekto administracinis, valdymo ar priežiūros organas palaikytų tinkamus ryšius su visų grupės subjektų administraciniais, valdymo ar priežiūros organais, aktyviai reikalautų

informacijos ir kritiškai vertintų sprendimus sprendžiant klausimus, galinčius turėti įtakos grupei.

4 gairė. Organizacinė ir veiklos struktūra

- 1.19. Pagal Mokumo II direktyvos 41 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonės organizacinė ir veiklos struktūra, būtų tinkama įgyvendinti įmonės strateginius ir veiklos tikslus. Tokią struktūrą turėtų būti įmanoma laiku pritaikyti prie įmonės strateginių tikslų, veiklos arba verslo aplinkos pokyčių.
- 1.20. Pagal Mokumo II direktyvos 246 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad atsakingo subjekto administracinis, valdymo ar priežiūros organas vertintų, kaip grupės struktūros pokyčiai įtakoja subjektų nuolatinį finansinį patikimumą, ir laiku atliktų reikiamus pakeitimus.
- 1.21. Mokumo II direktyvos 246 straipsnyje teigiama, kad tam, kad nacionalinės kompetentingos institucijos galėtų imtis tinkamų priemonių, jos turėtų užtikrinti, kad atsakingo subjekto administracinis, valdymo ar priežiūros organas turėtų tinkamų žinių apie bendrą grupės struktūrą, įvairių jos subjektų veiklos modelį ir jų tarpusavio ryšius bei santykius ir žinotų apie riziką, kylančią dėl grupės struktūros.

5 gairė. Pagrindinės funkcijos

- 1.22. Pagal Mokumo II direktyvos 44, 46, 47 ir 48 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė tinkamai vykdytų pagrindines – rizikos valdymo, atitikties užtikrinimo, vidaus audito ir aktuarinę – funkcijas.
- 1.23. Pagal Mokumo II direktyvos 44, 46, 47, 48 ir 246 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad atsakingas subjektas tinkamai vykdytų pagrindines – rizikos valdymo, atitikties užtikrinimo, vidaus audito ir aktuarinę – funkcijas, grupės lygmeniu.

6 gairė. Sprendimų priėmimas

- 1.24. Pagal Mokumo II direktyvos 41 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė turėtų ne mažiau kaip du vadovaujančius asmenis. Vadinasi, priimant įmonei svarbų sprendimą turi dalyvauti ne mažiau kaip du įmonei vadovaujantys asmenys. Tik po to sprendimas gali būti įgyvendinamas.

7 gairė. AVPO lygmeniu priimtų sprendimų dokumentavimas

- 1.25. Pagal Mokumo II direktyvos 41 straipsnį ir 44 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė tinkamai dokumentuotų įmonės administracinio, valdymo ar priežiūros organo (AVPO) lygmeniu priimtus sprendimus ir tai, kaip atsižvelgta į rizikos valdymo sistemos informaciją.

8 gairė. Valdymo sistemos vidaus peržiūra

- 1.26. Pagal Mokumo II direktyvos 41 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonės administracinis, valdymo ar priežiūros organas nustatytų valdymo sistemos vidaus peržiūros taikymo apimtį ir dažnumą, atsižvelgdamas į veiklos pobūdį, mastą ir sudėtingumą atskirų subjektų ir grupės lygmeniu, taip pat į grupės struktūrą.
- 1.27. Pagal Mokumo II direktyvos 41 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad peržiūros apimtis, išvados ir nustatyti faktai būtų tinkamai dokumentuojami ir kad apie juos būtų pranešama įmonės administraciniam, valdymo ar priežiūros organui. Siekiant užtikrinti, kad būtų imamasi tinkamų tolesnių veiksmų ir kad jie būtų registruojami, reikia tinkamų grįžtamojo ryšio mechanizmų.

9 gairė. Politika

- 1.28. Pagal Mokumo II direktyvos 41 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad valdymo sistemą sudarančias politikas įmonė derintų tarpusavyje ir su veiklos strategija. Kiekvienoje politikoje turėtų būti aiškiai nustatyti:
- a) politika siekiami tikslai;
  - b) atliktinos užduotys ir už jas atsakingi asmenys arba funkcijos;
  - c) taikytini procesai bei ataskaitų teikimo procedūros ir
  - d) atitinkamų įmonės organizacinių vienetų pareiga informuoti rizikos valdymo, vidaus audito ir atitikties užtikrinimo, tai pat aktuarines funkcijas vykdančius asmenis apie faktus, susijusius su jų pareigų vykdymu.
- 1.29. Pagal Mokumo II direktyvos 41 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad su pagrindinėmis funkcijomis susijusioje politikoje įmonė taip pat nustatytų šias funkcijas vykdančių asmenų vietą įmonėje, jų teises ir pareigas.

10 gairė. Veiksmų nenumatytais atvejais planai

- 1.30. Pagal Mokumo II direktyvos 41 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė nustatytų riziką, kuri turėtų būti įtraukta į planus, apimančius sritis, kuriose, jos manymu, ji pažeidžiama. Nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė veiksmų nenumatytais atvejais planus reguliariai persvarstytų, atnaujintų ir testuotų.

II skyrius. Kompetencija ir tinkamumas

11 gairė. Kompetencijos reikalavimai

- 1.31. Pagal Mokumo II direktyvos 42 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė užtikrina, kad įmonei vadovaujantys arba kitas pagrindines funkcijas vykdantys asmenys, įskaitant įmonės

administracinio, priežiūros ar valdymo organo narius, turėtų reikiamą kompetenciją, atsižvelgiant į atitinkamas pavieniams asmenims paskirtas pareigas, būtų tinkamos kvalifikacijos, turėtų žinių ir atitinkamos patirties įvairovę, kad įmonė būtų profesionaliai valdoma bei prižiūrima.

1.32. Pagal Mokumo II direktyvos 42 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų siekti, kad įmonė užtikrintų, jog administracinio, valdymo ar priežiūros organo nariai kartu turėtų reikiamos bent šių sričių kvalifikacijos, patirties ir žinių:

- a) draudimo ir finansų rinkos;
- b) verslo strategijos ir verslo modelio;
- c) valdymo sistemos;
- d) finansinės ir aktuarinės analizės;
- e) reglamentavimo sistemos ir reikalavimų.

12 gairė. Tinkamumo reikalavimai

1.33. Pagal Mokumo II direktyvos 42 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė, vertindama asmens tinkamumą, įvertintų jo sąžiningumą ir finansinės padėties patikimumą, remdamasi informacija, susijusia su asmens charakteriu, elgesiu ir verslo praktika, įskaitant visus kriminalinius, finansinius, priežiūros aspektus, neatsižvelgdama į jurisdikciją. Padaryto nusikaltimo senaties terminas nustatomas remiantis nacionalinės teisės aktais arba praktika.

13 gairė. Kompetencijos ir tinkamumo politika bei procedūros

1.34. Pagal Mokumo II direktyvos 41 ir 42 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė būtų parengusi kompetencijos ir tinkamumo politiką, kurioje būtų aprašytos bent:

- a) įmonei vadovaujančių arba kitas pagrindines funkcijas vykdančių asmenų kompetencijos ir tinkamumo vertinimo juos renkant į konkrečias pareigas ir atliekant reguliary vertinimą procedūros;
- b) aplinkybės, kurioms esant reikia pakartotinai atlikti kompetencijos ir tinkamumo reikalavimų vertinimą;
- c) kompetencijos ir tinkamumo procedūros, pagal kurias, vertinami kiti atitinkami darbuotojai, kuriems pagal vidaus standartus netaikomi Mokumo II direktyvos 42 straipsnio reikalavimai, skiriant juos į konkrečias pareigas ir atliekant jų reguliary vertinimą.

14 gairė. Pagrindinių funkcijų perdavimas išorės paslaugų teikėjams

1.35. Pagal Mokumo II direktyvos 42 ir 49 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė taikytų kompetencijos ir tinkamumo

procedūras vertinant asmenis, kuriuos paslaugų teikėjas arba paslaugų teikėjo subrangovas pasamdo vykdyti pagrindinę funkciją pagal veiklos rangos sutartį.

- 1.36. Pagal Mokumo II direktyvos 42 ir 49 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė paskirtą įmonėje dirbantį asmenį, kuriam tektų visa atsakomybė už išorės paslaugų teikėjo vykdomą pagrindinę funkciją ir kuris būtų kompetentingas bei tiktų ir turėtų pakankamai patirties bei žinių, susijusių su pagrindine išorės paslaugų teikėjo vykdoma funkcija, kad prireikus galėtų kritiškai įvertinti paslaugos teikėjo veiklą ir rezultatus.

III skyrius. Rizikos valdymas

15 gairė. Administracinio, valdymo ar priežiūros organo vaidmuo rizikos valdymo sistemoje

- 1.37. Pagal Mokumo II direktyvos 44 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonės administraciniam, valdymo ar priežiūros organui tektų pagrindinė atsakomybė užtikrinti rizikos valdymo sistemos veiksmingumą, nustatyti įmonės rizikos apetitą ir rizikos tolerancijos ribas, taip pat tvirtinti pagrindinę rizikos valdymo strategiją ir politikas.

- 1.38. Pagal Mokumo II direktyvos 246 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad atsakingo subjekto administracinis, valdymo ar priežiūros organas būtų atsakingas už visos grupės rizikos valdymo sistemos veiksmingumą. Grupės rizikos valdymo sistema turėtų apimti bent:

- a) strateginius rizikos valdymo sprendimus ir rizikos valdymo politiką grupės lygmeniu;
- b) grupės rizikos apetito ir rizikos tolerancijos ribų apibrėžtį, ir
- c) grupės lygmens rizikos nustatymą, vertinimą, valdymą, stebėjimą bei atskaitomybę.

- 1.39. Pagal Mokumo II direktyvos 246 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad atsakingas subjektas užtikrintų, jog tokie strateginiai sprendimai ir politika derėtų su grupės struktūra, dydžiu bei grupės subjektų ypatybėmis. Jos taip pat užtikrina, kad yra apimta specifinė kiekvieno grupės subjekto veikla, kuri yra reikšminga, bei susijusi rizika, taip pat kad jis užtikrintų, jog būtų vykdomas integruotas, nuoseklus ir veiksmingas grupės rizikos valdymas.

16 gairė. Rizikos valdymo politika

- 1.40. Pagal Mokumo II direktyvos 44 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė parengtų rizikos valdymo politiką, kuria būtų bent:

- a) apibrėžtos rizikos kategorijos ir rizikos vertinimo metodai;

- b) nurodyta, kaip įmonė valdo kiekvieną atitinkamą rizikos kategoriją, rizikos sritį ir bet kokią potencialią rizikų agregaciją;
- c) aprašytas bendro mokumo kapitalo poreikio, vertinamo, atliekant perspektyvinį įmonės rizikos įvertinimą (pagrįstame SRMV principais), ryšys su norminiais kapitalo reikalavimais ir įmonės rizikos tolerancijos ribomis;
- d) nurodytos visų atitinkamų rizikos kategorijų tolerancijos ribos, atsižvelgiant į įmonės bendrą rizikos apetitą, ir
- e) aprašytas reguliaraus testavimo nepalankiausiomis sąlygomis dažnis bei turinys, taip pat aplinkybės, kuriomis reikėtų atlikti *ad-hoc* testavimą nepalankiausiomis sąlygomis.

17 gairė. Rizikos valdymo funkcija. Bendrosios užduotys

- 1.41. Pagal Mokumo II direktyvos 44 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė iš rizikos valdymo funkciją vykdančių asmenų reikalautų pranešti administraciniam, valdymo ar priežiūros organui apie nustatytą galimą reikšmingą riziką. Rizikos valdymo funkciją vykdančias asmenys taip pat turėtų savo iniciatyva ir administracinio, valdymo ar priežiūros organo prašymu pranešti apie kitas konkrečias rizikos sritis.
- 1.42. Pagal Mokumo II direktyvos 246 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad atsakingas subjektas užtikrintų nuoseklų rizikos politikos įgyvendinimą visoje grupėje.

18 gairė. Draudimo rizikos prisiėmimo ir atidėjinių sudarymo rizikos valdymo politika

- 1.43. Pagal Mokumo II direktyvos 44 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė rizikos valdymo politikoje nurodytų bent šiuos rizikos prisiėmimo ir atidėjinių sudarymo aspektus:
- a) draudimo rūšis ir jų būdingas ypatybes, tokias kaip, draudimo rizikos, kurią įmonė yra pasirengusi prisiimti, rūšį;
  - b) kaip bus užtikrinamas pajamų iš draudimo įmokų, kuriomis būtų galima padengti numatomas žalas ir išlaidas, pakankamumas;
  - c) riziką, kylančią dėl įmonės draudimo įsipareigojimų, įskaitant pasirinkimo galimybes ir garantuotas išperkamasias sumas numatytas sutartyse;
  - d) kaip kurdama naują draudimo produktą ir apskaičiuodama išmokas įmonė atsižvelgia į suvaržymus, susijusius su investicijomis,
  - e) kaip draudimo produkto kūrimo procese ir apskaičiuodama išmokas įmonė atsižvelgia į perdraudimą ir kitas rizikos mažinimo priemones.

19 gairė. Operacinė rizikos valdymo politika

- 1.44. Pagal Mokumo II direktyvos 44 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad į rizikos valdymo politiką įmonė įtrauktų bent šiuos su operacine rizika susijusius aspektus:

- a) įmonei kylančią arba galinčią kilti operacinę riziką ir jos mažinimo būdo įvertinimą;
- b) veiklą ir vykdomus vidaus procesus valdant operacinę riziką, įskaitant juos palaikančią IT sistemą, ir
- c) rizikos tolerancijos ribas, atsižvelgiant į įmonės pagrindines operacinės rizikos sritis.

1.45. Pagal Mokumo II direktyvos 44 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė būtų parengusi operacinės rizikos įvykių nustatymo, analizavimo ir pranešimo apie juos procesus. Siekdama šio tikslo, ji turėtų įdiegti informacijos apie operacinės rizikos įvykius rinkimo ir šių įvykių stebėsenos procesą.

1.46. Pagal Mokumo II direktyvos 44 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad operacinės rizikos valdymo tikslais įmonė parengtų ir analizuotų atitinkamą operacinės rizikos scenarijų rinkinį, atsižvelgdama bent į:

- a) su pagrindiniais procesais, darbuotojais arba sistema susijusias problemas;
- b) išorės įvykius.

20 gairė. Kontrolė ir rizikos mažinimo priemonių dokumentavimas

1.47. Pagal Mokumo II direktyvos 44 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė siekdama tinkamo perdraudimo ir kitų rizikos mažinimo priemonių taikymo analizuotų, vertintų ir dokumentuotų visų taikytų rizikos mažinimo priemonių veiksmingumą.

21 gairė. Perdraudimas ir kitos rizikos mažinimo priemonės. Rizikos valdymo politika

1.48. Pagal Mokumo II direktyvos 44 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė į rizikos valdymo politiką įtrauktų bent šiuos rizikos mažinimo priemonių aspektus:

- a) rizikos perdavimo lygį, tinkamą atsižvelgiant į įmonės nustatytas rizikos tolerancijos ribas, įmonei tinkamiausias perdraudimo sutartis, atsižvelgiant į įmonės rizikos pobūdį;
- b) šių rizikos mažinimo sandorio šalių pasirinkimo principus ir perdraudimo sandorio šalių kreditingumo vertinimo ir perdraudimo sandorio šalių diversifikavimo procedūras;
- c) rizikos perdavimo efektyvumo vertinimo procedūras ir pagrindinę riziką; ir
- d) likvidumo valdymą, siekiant šalinti išmokų mokėjimo ir perdraudimo įplaukų laiko neatitikimus.

22 gairė. Turto ir įsipareigojimų valdymo politika

1.49. Pagal Mokumo II direktyvos 44 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė į rizikos valdymo politiką įtrauktų bent šią su turto ir įsipareigojimų valdymu susijusią informaciją:

- a) aprašytų įvairaus pobūdžio turto ir įsipareigojimų neatitikimo nustatymo ir vertinimo procedūrą, bent dėl terminų ir valiutos;
- b) aprašytų taikytinas rizikos mažinimo priemones ir tikėtiną atitinkamų rizikos mažinimo priemonių poveikį turto ir įsipareigojimų valdymui;
- c) aprašytų leidžiamus neatitikimus;
- d) aprašytų testavimo nepalankiausiomis sąlygomis ir scenarijų testavimo metodiką ir dažnumą.

23 gairė. Investavimo rizikos valdymo politika

1.50. Pagal Mokumo II direktyvos 44 ir 132 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė į rizikos valdymo politiką įtrauktų bent šiuos investavimo aspektus:

- a) įmonės siekiamą viso turto portfelio saugumo, kokybės, likvidumo, pelningumo bei prieinamumo lygį ir tai, kaip ji planuoja jį pasiekti;
- b) jos kiekybinius turto limitus ir pozicijų, įskaitant nebalansines pozicijas, kurias reikia nustatyti, siekiant padėti užtikrinti, kad įmonė pasiektų jos pageidaujama portfelio saugumo, kokybės, likvidumo, pelningumo ir prieinamumo, lygį;
- c) finansų rinkos aplinkos įvertinimą;
- d) sąlygas, kuriomis įmonė gali užstatyti arba skolinti turta;
- e) rinkos rizikos ir kitos rizikos kategorijos sąsają, nepalankių scenarijų atveju;
- f) tinkamą investicijų turto vertinimo ir tikrinimo procedūrą;
- g) investavimo veiklos rezultatų stebėsenos ir politikos persvarstymo, kai tai būtina, procedūras;
- h) turto parinkimo principus, siekiant kuo geriau atsižvelgti į draudėjų ir naudos gavėjų interesus.

24 gairė. Likvidumo rizikos valdymo politika

1.51. Pagal Mokumo II direktyvos 44 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė į rizikos valdymo politiką įtrauktų bent šiuos likvidumo rizikos aspektus:

- a) turto ir įsipareigojimų pinigų įplaukų ir išmokų, įskaitant prognozuojamus tiesioginio draudimo ir perdraudimo, srautus, pvz., išmokas, nutraukimus ar išperkamasias sumas, neatitikimo lygio nustatymo procedūrą;

- b) likvidumo poreikius per trumpalaikį ir vidutinės trukmės laikotarpį, įskaitant tinkamas likvidumo atsargas, kuriomis galima apsisaugoti nuo likvidumo problemų;
- c) likvidaus turto lygį ir stebėseną, įskaitant kiekybinį galimų sąnaudų ir finansinių nuostolių, atsirandančių dėl priverstinio realizavimo, įvertinimą;
- d) alternatyvias finansavimo priemones ir jų sąnaudas;
- e) numatomos naujos veiklos poveikį likvidumo padėčiai.

IV skyrius. Rizikos ribojimo principas ir valdymo sistema

25 gairė. Investavimo rizikos valdymas

- 1.52. Pagal Mokumo II direktyvos 132 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė nebūtų priklausoma vien nuo trečiųjų šalių, tokių kaip, finansų įstaigos turto valdytojai ir reitingų agentūros teikiamos informacijos. Pirmiausia, įmonė turėtų parengti pagrindinių rizikos rodiklių rinkinį, atsižvelgdama į jos investavimo rizikos valdymo politiką ir veiklos strategiją.
- 1.53. Priimdama investavimo sprendimus įmonė turėtų atsižvelgti į riziką, susijusią su investicijomis, nepasikliaudama vien tuo kaip rizika įvertinta apskaičiuojant kapitalo reikalavimus.

26 gairė. Neįprastos investavimo veiklos vertinimas

- 1.54. Pagal Mokumo II direktyvos 132 straipsnį nacionalinė kompetentinga institucija turėtų užtikrinti, kad prieš investuodama arba imdamasi bet kokios neįprastos investavimo veiklos įmonė įvertintų bent:
- a) gebėjimą investuoti ir valdyti investicijas arba investavimo veiklą;
  - b) su konkrečia investicija arba investavimo veikla susijusią riziką ir investicijos arba investavimo veiklos poveikį įmonės rizikos pobūdžiui;
  - c) investicijos arba investavimo veiklos derėjimą su naudos gavėjų ir draudėjų interesais, įmonės nustatytais įsipareigojimų suvaržymais ir veiksmingu portfelio valdymu;
  - d) šios investicijos arba investavimo veiklos poveikį viso portfelio kokybei, saugumui, likvidumui, pelningumui ir prieinamumui.
- 1.55. Pagal Mokumo II direktyvos 132 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad, jei investicija arba investavimo veikla labai rizikinga arba dėl jos gali pasikeisti rizikos pobūdis, įmonės turėtų procedūras, pagal kurias reikalaujama, kad rizikos funkciją vykdantys asmenys apie tokią riziką arba rizikos pobūdžio pasikeitimą praneštų įmonės administraciniam, valdymo ar priežiūros organui.

27 gairė. Su investiciniais vienetais ir indekso vertės pasikeitimu susijusios sutartys

- 1.56. Pagal Mokumo II direktyvos 44 ir 132 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad su investiciniais vienetais ir indekso vertės pasikeitimu susijusių įmonės sutarčių investicijos būtų atrenkamos kuo geriau atsižvelgiant į draudėjų ir naudos gavėjų interesus pagal visus paskelbtus politikos tikslus.
- 1.57. Pagal Mokumo II direktyvos 44 ir 132 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad su investiciniais vienetais susijusios veiklos atveju įmonė atsižvelgtų į sutarčių, susijusių su investiciniais vienetais, suvaržymus, pirmiausia į likvidumo suvaržymus, ir juos valdytų.

28 gairė. Į prekybos sąrašą reguliuojamoje finansų rinkoje neįtrauktas turtas

- 1.58. Pagal Mokumo II direktyvos 44 ir 132 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė įgyvendintų, valdytų, stebėtų ir kontroliuotų procedūras, susijusias su investicijomis, kurios nėra įtrauktos į prekybos sąrašą reguliuojamoje finansų rinkoje, arba su sudėtingais produktais, kurių vertę sunku nustatyti.
- 1.59. Pagal Mokumo II direktyvos 44 ir 132 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad į prekybos sąrašą įtrauktą turtą, kuriuo neprekiuojama arba prekiuojama nereguliariai, įmonė vertintų panašiai kaip turtą, kuris nėra įtrauktas į prekybos sąrašą reguliuojamoje finansų rinkoje.

29 gairė. Išvestinės priemonės

- 1.60. Pagal Mokumo II direktyvos 44 ir 132 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad naudodama išvestines priemones įmonė, siekdama stebėti šių išvestinių priemonių rezultatus, įgyvendintų procedūras, derančias su jos investicijų rizikos valdymo politika.
- 1.61. Pagal Mokumo II direktyvos 44 ir 132 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad, kai išvestinės priemonės naudojamos siekiant palengvinti veiksmingą portfelio valdymą, įmonė įrodytų, kaip gerinama viso portfelio kokybė, saugumas, likvidumas arba pelningumas, nedarant reikšmingo neigiamo poveikio nė vienai iš šių savybių.
- 1.62. Pagal Mokumo II direktyvos 44 ir 132 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad, kai išvestinės priemonės naudojamos siekiant mažinti riziką arba kaip rizikos mažinimo priemonė, įmonė dokumentuotų loginį pagrindą ir parodytų veiksmingą rizikos perdavimą naudodama išvestines priemones.

30 gairė. Vertybiniais popieriais pakeistos priemonės

1.63. Pagal Mokumo II direktyvos 44 ir 132 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė, investuodama į vertybiniais popieriais pakeistas priemones, užtikrintų, jog būtų gerai suprasti ir suderinti su vertybiniais popieriais pakeistu turtu susiję jos ir iniciatoriaus arba rėmėjo interesai.

V skyrius. Nuosavų lėšų reikalavimai ir valdymo sistema

31 gairė. Kapitalo valdymo politika

1.64. Pagal Mokumo II direktyvos 41 ir 93 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė parengtų kapitalo valdymo politiką, kuria būtų:

- a) aprašyta procedūra, kuria užtikrinama, kad nuosavų lėšų elementai juos išleidžiant ir vėliau atitiktų taikytinus kapitalo ir paskirstymo tvarkos reikalavimus ir, jei reikalaujama pagal taikytiną tvarką, būtų tinkamai priskiriami grupėms;
- b) aprašyta nuosavų lėšų elementų išleidimo pagal vidutinės trukmės kapitalo valdymo planą stebėsenos procedūra;
- c) aprašyta procedūra, kuria užtikrinama, kad visų nuosavų lėšų elementų sąlygos ir nuostatos būtų aiškios ir nedviprasmiškos atsižvelgiant į taikomo kapitalo režimo nustatytus kriterijus; ir
- d) aprašytos procedūros, kuriomis siekiama užtikrinti, kad:
  - i. bet kokia strategija ar pareiškimas dėl paprastųjų akcijų dividendų būtų priimta atsižvelgiant į kapitalo poziciją;
  - ii. būtų nustatyti ir dokumentuoti atvejai, kai numatomas nuosavų lėšų elemento paskirstymo atidėjimas arba atšaukimas.

32 gairė. Vidutinės trukmės kapitalo valdymo planas

1.65. Pagal Mokumo II direktyvos 41 ir 93 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė parengtų vidutinės trukmės kapitalo valdymo planą, kurį turi stebėti įmonės administracinis, valdymo arba priežiūros organas ir kuriame būtų atsižvelgiama bent į:

- a) bet kokį planuojamą kapitalo išleidimą;
- b) gražinimo terminą, įtraukiant sutartinį gražinimo terminą ir bet kokią ankstesnę gražinimo arba išpirkimo galimybę, susijusią su įmonės nuosavų lėšų elementais;
- c) tai, kaip bet koks nuosavų lėšų elemento išleidimas, išpirkimas arba gražinimas arba vertinimo pakitimas veikia taikomo kapitalo režimo limitų taikymą, ir
- d) paskirstymo politikos taikymą.

1.66. Pagal Mokumo II direktyvos 41 ir 93 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė kapitalo valdymo plane atsižvelgtų į rizikos valdymo sistemų ir perspektyvinio rizikos vertinimo (pagrįsto SRMV principais) rezultatus.

VI skyrius. Vidaus kontrolė

33 gairė. Vidaus kontrolės aplinka

1.67. Pagal Mokumo II direktyvos 46 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė skatintų tinkamos vidaus kontrolės vykdymo svarbą, užtikrindama, kad visi darbuotojai žinotų savo funkciją vidaus kontrolės sistemoje. Kontrolė turėtų būti proporcinga kontroliuotinų procesų ir veiklos rizikai.

1.68. Pagal Mokumo II direktyvos 246 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad atsakingas subjektas užtikrintų nuoseklią vidaus kontrolės sistemos taikymą visoje grupėje.

34 gairė. Stebėseną ir ataskaitų teikimas

1.69. Pagal Mokumo II direktyvos 46 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė nustatytų, kad vidaus kontrolės sistemos stebėsenos ir informavimo procesų visuma garantuotų, kad administraciniam, valdymo ar priežiūros organui būtų teikiama reikiama informacija sprendimams priimti.

VII skyrius. Vidaus audito funkcija

35 gairė. Nepriklausomumas

1.70. Pagal Mokumo II direktyvos 47 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė numatytų, kad vidaus auditą atliekantys asmenys, atlikdami auditą ir vertindami bei pranešdami apie audito rezultatus, nebūtų įtakojami administracinio, valdymo ar priežiūros organo nurodymų, dėl kurių galėtų sumažėti jų nepriklausomumas ir nešališkumas.

36 gairė. Vidaus audito politika

1.71. Pagal Mokumo II direktyvos 41 ir 47 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė būtų parengusi vidaus audito politiką, apimančią bent šias sritis:

- a) sąlygas ir nuostatas, pagal kurias vidaus auditą atliekančių asmenų būtų galima prašyti pareikšti nuomonę ar teikti pagalbą atliekant kitas specialias užduotis;

- b) kai tinkama, vidaus taisykles, kuriomis nustatomos procedūros, kurias prieš informuodamas priežiūros instituciją turėtų atlikti už vidaus audito atlikimą atsakingas asmuo, ir
  - c) kai tinkama, personalo paskyrimo užduotims atlikti rotacijos kriterijus.
- 1.72. Pagal Mokumo II direktyvos 41 ir 246 straipsnius nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad atsakingas subjektas užtikrintų, kad audito politikoje grupės lygmeniu būtų apibūdinta, kaip vidaus audito funkcija:
- a) koordinuoja vidaus audito veiklą grupėje ir
  - b) užtikrina vidaus audito reikalavimų laikymąsi grupės lygmeniu.

37 gairė. Vidaus audito funkcijos užduotys

- 1.73. Pagal Mokumo II direktyvos 47 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonės reikalautų, kad vidaus auditą vykdančias asmenys bent:
- a) parengtų, įgyvendintų ir prižiūrėtų audito planą, kuriame būtų nustatyta per artimiausius metus vykdytina audito veikla, atsižvelgiant į visą įmonės veiklą ir visą valdymo sistemą;
  - b) priimdami sprendimus dėl prioritetų, taikytų rizika pagrįstą požiūrį;
  - c) praneštų apie audito planą įmonės administraciniam, valdymo ar priežiūros organui;
  - d) teiktų vykdytos pagal a punktą veiklos rezultatais pagrįstą vidaus audito ataskaitą AVPO, kuri apimtų nustatytus faktus ir rekomendacijas, apimant nurodytą laikotarpį, per kurį reikėtų pašalinti trūkumus ir už tai atsakingus asmenis ir informaciją apie audito rekomendacijų įgyvendinimą;
  - e) bent kasmet administraciniam, valdymo ar priežiūros organui pateiktų vidaus audito ataskaitą;
  - f) tikrintų, ar administracinio, valdymo ar priežiūros organo priimti sprendimai atitinka d) punkte nurodytas rekomendacijas.

- 1.74. Pagal Mokumo II direktyvos 47 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonės numatytų, kad vidaus auditą atliekantys asmenys prireikus galėtų atlikti į audito planą neįtrauktus auditus.

VIII skyrius. Aktuarinė funkcija

38 gairė. Aktuarinės funkcijos užduotys

- 1.75. Pagal Mokumo II direktyvos 48 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė, nusprendusi papildyti aktuarinės funkcijos užduotis ir veiklą naujomis užduotimis arba veikla, imtųsi atitinkamų priemonių galimiems interesų konfliktams šalinti.

1.76. Pagal Mokumo II direktyvos 246 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad atsakingas subjektas iš aktuarinę funkciją vykdančių asmenų reikalautų papildomai pareikšti nuomonę dėl visos grupės perdraudimo politikos ir perdraudimo programos.

39 gairė. Techninių atidėjinių skaičiavimo koordinavimas

1.77. Pagal Mokumo II direktyvos 48 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonės reikalautų, kad už įmonės aktuarinės funkcijos vykdymą atsakingi asmenys nustatytų visus Mokumo II direktyvos 76–85 straipsniuose nustatytų reikalavimų neatitikimus, apskaičiuodami techninius atidėjinius, ir pasiūlytų reikiamus tikslinimus.

1.78. Pagal Mokumo II direktyvos 48 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė reikalautų, kad aktuarinė funkcija paaiškintų bet kokią reikšmingą poveikį esant duomenų ir metodų pokyčiams arba tarp vertinimo datų naudojamų prielaidų techninių atidėjinių dydžiams, jei jau skaičiuojami Mokumas II pagrindu.

40 gairė. Duomenų kokybė

1.79. Pagal Mokumo II direktyvos 48 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonės reikalautų, kad aktuarinę funkciją vykdančias asmenys vertintų apskaičiuodami techninius atidėjinius taikomų vidaus ir išorės duomenų nuoseklumą, atsižvelgdami į Mokumo II direktyvoje nustatytus duomenų kokybės standartus. Prireikus, aktuarinę funkciją vykdančias asmenys teiktų rekomendacijas dėl duomenų kokybės gerinimo, siekdami užtikrinti, kad įmonė galėtų įvykdyti atitinkamus Mokumo II direktyvos reikalavimus, kai jie bus įgyvendinti.

41 gairė. Draudimo rizikos prisiėmimo politika ir perdraudimo sutarys

1.80. Pagal Mokumo II direktyvos 48 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė reikalautų, jog aktuarinę funkciją vykdančias asmenys, teikiant nuomonę apie draudimo rizikos prisiėmimo politiką ir perdraudimo sutartis, atsižvelgtų į šių ir techninių atidėjinių tarpusavio sąsajas.

42 gairė. Įmonės aktuarinės funkcijos vaidmuo pateikiant paraišką dėl vidaus modelio

1.81. Pagal Mokumo II direktyvos 48 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad, paraiškos dėl vidaus modelio pateikimo proceso metu įmonė reikalautų, kad aktuarinę funkciją vykdančias asmenys padėtų nustatyti, kokia rizika, jų kompetencijos ribose, įtraukta į vidaus modelį, dėl kurio rengiamasi pateikti paraišką. Aktuarinę funkciją vykdančias asmenys taip pat turėtų prisidėti nustatant šių rizikų tarpusavio priklausomumą ir šių

rizikų ir kitų rizikų tarpusavio priklausomumą. Šis indėlis turėtų būti pagrįstas technine analize ir atitikti šią funkciją vykdančių asmenų patirtį bei praktines žinias.

43 gairė. Administraciniam, valdymo ar priežiūros organui teikiama aktuarinė ataskaita

1.82. Pagal Mokumo II direktyvos 48 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė reikalautų, kad aktuarinę funkciją vykdančias asmenys bent kartą per metus administraciniam, valdymo ar priežiūros organui pateiktų rašytinę ataskaitą. Ataskaitoje turėtų būti dokumentuojamos visos esminės aktuarinę funkciją vykdančių asmenų vykdytos užduotys, jų rezultatai, aiškiai nurodant visus trūkumus ir pateikiant rekomendacijas, kaip būtų galima ištaisyti trūkumus.

IX skyrius. Išorės teikėjų teikiamos paslaugos

44 gairė. Esminės arba svarbios veiklos funkcijos ir veikla

1.83. Pagal Mokumo II direktyvos 49 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė nustatytų ir dokumentais pagrįstų, ar išorės paslaugų teikėjo vykdoma funkcija arba veikla yra esminė arba svarbi ir ar ši funkcija arba veikla yra esminė įmonės veiklai, nes be jos būtų neįmanoma teikti paslaugų draudėjams.

45 gairė. Draudimo rizikos prisiėmimas

1.84. Pagal Mokumo II direktyvos 49 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad, kai draudimo tarpininkui, kuris nėra įmonės darbuotojas, suteikiamas įgaliojimas draudimo įmonės vardu ir sąskaita prisiimti draudimo riziką arba sureguliuoti pretenzijas, įmonė užtikrintų, kad šio tarpininko veiklai būtų taikomi išorės paslaugų teikėjams nustatyti reikalavimai.

46 gairė. Grupės viduje išorės paslaugų teikėjų teikiamos paslaugos

1.85. Pagal Mokumo II direktyvos 49 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad, jei grupėje pagrindinės funkcijos pavedamos vykdyti grupės įmonei, atsakingas subjektas dokumentuotų, kokios funkcijos su koku juridiniu asmeniu susijusios, ir užtikrintų, kad tokie susitarimai neturėtų neigiamo poveikio pagrindinėms funkcijoms vykdyti įmonės lygmeniu.

47 gairė. Rašytinė veiklos rangos politika

1.86. Pagal Mokumo II direktyvos 49 ir 41 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad įmonė, kuri naudojami arba ketina naudotis išorės paslaugų teikėjo paslaugomis, į politiką įtrauktų požiūrį ir procesus, susijusius su esminių arba svarbių funkcijų ar veiklos vykdymo perdavimu trečiajam asmeniui, nuo veiklos rangos sutarties sudarymo iki nutraukimo. Politikoje pirmiausia turėtų būti nurodyta:

- a) kriterijai, kuriais vadovaujantis nustatoma, ar funkcija arba veikla esminė arba svarbi;;
- b) kaip atrenkamas tinkamos kokybės paslaugų teikėjas ir kaip ir koku dažnumu jo veikla ir rezultatai yra vertinami;
- c) į rašytinį susitarimą su paslaugų teikėju įtrauktini duomenys;
- d) veiklos nenumatytų atvejų planai, įskaitant pasitraukimo strategiją, perdavus esmines arba svarbias funkcijas ir veiklas.

III skirsnis. Grupės valdymo reikalavimai

48 gairė. Atsakingas subjektas

1.87. Pagal Mokumo II direktyvos 246 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad pagrindinė patronuojanti draudimo ar perdraudimo įmonė arba draudimą kontroliuojančioji bendrovė nustatytų atsakingą įmonę ir apie ją praneštų grupės priežiūros institucijai.

49 gairė. Atsakomybė už vidaus valdymo reikalavimų nustatymą

1.88. Pagal Mokumo II direktyvos 246 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad atsakingas subjektas nustatytų tinkamus visos grupės vidaus valdymo reikalavimus, atitinkančius grupės ir su ja susijusių subjektų struktūrą, veiklą ir riziką, taip pat apsvarstytų tinkamą grupės lygmens rizikos valdymo struktūrą ir sandarą, aiškiai nustatydamas visų grupės subjektų atsakomybę.

1.89. Pagal Mokumo II direktyvos 246 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad atsakingas subjektas, nustatydamas valdymo sistemą, netrukdytų vykdyti pareigų nei vienam grupės subjekto administraciniam, valdymo ar priežiūros organui.

50 gairė. Grupės lygmens valdymo sistema

1.90. Pagal Mokumo II direktyvos 246 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad atsakingas subjektas:

- a) taikytų tinkamas ir veiksmingas priemones bei procedūras, kad būtų apibrėžta jo atsakomybė ir atskaitomybė, kad jis individualiu lygmeniu galėtų prižiūrėti ir nustatyti rizikos valdymo ir vidaus kontrolės sistemas;
- b) nustatytų ataskaitų teikimo grupėje procedūras ir veiksmingas informacijos srautų „iš apačios į viršų“ ir „iš viršaus į apačią“ grupėje užtikrinimo sistemas;

- c) dokumentuotų ir visus grupės subjektus informuotų apie priemones, taikomas siekiant nustatyti, įvertinti, stebėti, valdyti ir pranešti apie visas grupei kylančias rizikas;
- d) atsižvelgtų į visų grupei priklausančių subjektų interesus ir į tai, kaip jie ilgainiui turi įtakos bendriems visos grupės rezultatams.

51 gairė. Rizika, turinti reikšmingą poveikį grupės lygmeniu

1.91. Pagal Mokumo II direktyvos 246 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad atsakingas subjektas rizikos valdymo sistemoje atsižvelgtų į riziką individualiu bei grupės lygmenimis ir jų tarpusavio priklausomumą, pirmiausia:

- a) reputacijos prastėjimo riziką ir riziką, kylančią dėl grupės vidaus sandorių ir rizikos koncentraciją, apimant plintančio neigiamo poveikio riziką, grupės lygmeniu;
- b) rizikos, kylančios dėl to, kad veiklą vykdo skirtingi subjektai ir skirtingose jurisdikcijose, tarpusavio priklausomumą;
- c) dėl trečiųjų šalių subjektų kylančią riziką;
- d) dėl nereguliuojamų subjektų kylančią riziką;
- e) dėl kitų reguliuojamų subjektų kylančią riziką.

52 gairė. Grupės rizikos valdymas

1.92. Pagal Mokumo II direktyvos 246 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad atsakingas subjektas, valdydamas riziką grupės lygmeniu, atitinkamais procesais ir procedūromis padėtų nustatyti, įvertinti, valdyti, stebėti riziką, kylančią arba galinčią kilti grupei ir kiekvienam atskiram subjektui, ir apie ją pranešti.

1.93. Pagal Mokumo II direktyvos 246 straipsnį nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų užtikrinti, kad atsakingas subjektas užtikrintų, kad grupės rizikos valdymo struktūra ir sandara nedarytų neigiamo poveikio įmonės teisinei galimybei vykdyti savo įsipareigojimus, kylančius iš teisės aktų, teismo sprendimų ar šalių susitarimų .

Atitikties ir pranešimo taisyklės

1.94. Šiame dokumente pateiktos pagal EIOPA reglamento 16 straipsnį paskelbtos gairės. Pagal EIOPA reglamento 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos turi stengtis laikytis gairių ir rekomendacijų.

1.95. Kompetentinga institucija, kuri laikosi arba ketina laikytis šių gairių, turėtų jas tinkamai įtraukti į savo reguliavimo arba priežiūros sistemą.

- 1.96. Kompetentingos institucijos per 2 mėnesius nuo šių gairių paskelbimo turi Europos draudimo ir profesinių pensijų institucijai patvirtinti, ar jos laikosi arba ketina laikytis šių gairių, jei nesilaiko, nurodyti nesilaikymo priežastis.
- 1.97. Jei iki šio termino pabaigos atsakymas nebus pateiktas, bus laikoma, kad kompetentingos institucijos nesilaikė pranešimo reikalavimo.

Baigiamoji nuostata dėl peržiūros

- 1.98. Šios gairės bus peržiūrimos EIOPA.